

לעידוד וחיזוק הלימוד והחזרה
בספה"ק סיפורי מעשיות משנים קדמוניות
שסיפר רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

דעם רבינ'ס משלים

מעשה מרור

שְׁמַחֻת, שְׁבַע מֵאֲכִילָה וְשִׂתְיָה, וְשָׂאֲלוּ אִיךָ הָיָה לָךְ הַסֵּדֶר, סִפֵּר לוֹ בְּכַעַס. אָמַר לוֹ הוּי גֵרְמָנִי שׁוֹטֵה, אִם הָיִיתָ מְחַפֵּה עוֹד מְעַט, הָיִיתָ אוֹכֵל כָּל טוֹב כְּמוֹנִי.

כֵּן הוּא בְּעֵינֵי רַבְּנֵינוּ (וְעַבֹּדֶת ה') שְׂאֵחַר כָּל הַיְגִיעוֹת וְהַטְרָחוֹת עַד שְׂבָאִים (וְנִתְקַרְבִּים לְרַבְּנֵינוּ אוֹ לְעַבֹּדֶת ה' לְזַכֵּךְ הַגּוֹף) נוֹתְנִים מְעַט מְרֹר מְרִירוֹת, כִּי זְכוּף הַגּוֹף בָּא בְּמְרִירוֹת, אֲבָל הָאִישׁ חוֹשֵׁב שֶׁתְּמִיד יִהְיֶה רַק הַמְרִירוֹת, אֲךָ זֶהוּ הַכֹּל רַק הַמְרִירוֹת וְכוּ' עַל כֵּן בּוֹרַח תְּכָף. אֲבָל כִּינֵן שְׂמֵחָה מְעַט וְסוֹבֵל זֶה הַמְרִירוֹת מְעַט מְזַכּוּף הַגּוֹף, אֲזִי מְרַגֵּשׁ אַחַר כֵּךְ כָּל מִינֵי חֵיוֹת וְתַעֲנוּג (וְאֵלֵי הַמְשָׁלִים יְכוּלִים לְלַמֵּד מֵהֶם עֲצוֹת לְכָל עֲנִינֵי עַבֹּדֶת ה').

כֵּן הוּא בְּעֵינֵי זֶה שֶׁל עַבֹּדֶת הַשָּׁמַי, שְׂמֵחָה עוֹבֵר הַמְרִירוֹת שֶׁל זְכוּף הַגּוֹף, אֲבָל אַחַר כֵּךְ מְרַגֵּשִׁים הַחֵיוֹת וְכוּ'.

(כוכבי אור סיפורים נפלאים)

שְׂפַעַם אַחַת הָלְכוּ יְהוּדֵי וְגֵרְמָנִי יַחַד נְדוּד, וְלַמֵּד הַיְהוּדִי אֶת הַגֵּרְמָנִי שְׂיַעֲשֶׂה אֶת עֲצָמוֹ כְּמוֹ יְהוּדִי (כִּינֵן שֶׁהַלְשׁוֹן הוּא אֶחָד), וְהַיְהוּדִים רַחֲמָנִים וִירְחָמוּ עָלָיו. וְכִינֵן שְׂבָא סְמוּךְ לְפֶסַח לְמַדּוֹ אִיךָ שְׂיִתְנַהֵג (שְׂיִקְרָא אוֹתוֹ בְּעַל הַבַּיִת לְבַיִת עַל הַסֵּדֶר) בְּכָל הַסֵּדֶר, שְׂעוֹשִׂין קְדוּשָׁה, וְרוֹחֲצִים יָדַיִם, רַק שְׂכַח לֵאמֹר לוֹ שְׂאוּכְלִים מְרֹר. וְכִינֵן שְׂבָא לְהַסֵּדֶר רָעַב מְכָל הַיּוֹם, וּמְצַפֶּה שְׂיֵאֲכַל הַדְּבָרִים טוֹבִים שְׂאָמַר לוֹ הַיְהוּדִי, אֲבָל נוֹתְנִים לוֹ חֲתִיכַת כֶּרֶפֶס בְּמֵי מֶלַח, וְשָׂאֵר הַדְּבָרִים הַנּוֹהֲגִים בַּסֵּדֶר, וְאוֹמְרִים הַהֲגָדָה. וְכִבֵּר הוּא בְּעֵינֵים צוֹפִיּוֹת לְהֵאֲכִילָה, וְהוּא שְׂמֵחַ כְּבָר שְׂאוּכְלִים כְּבָר הַמְצָה. פְּתָאם נוֹתְנִים לוֹ מְרֹר, וְנַעֲשֶׂה לוֹ מֵר בְּפִיו, וְהוּא חָשַׁב שֶׁזֶהוּ הַסֵּעָדָה שֶׁרַק זֶה יֵאֲכַל. בְּרַח תְּכָף בְּמְרִירוֹת וְרַעֲבוֹן, וְחָשַׁב אֶל עֲצָמוֹ יְהוּדִים אֲרוּרִים, אַחַר כָּל הַצְּעָרְמָנִי [טְקַס] נוֹתְנִים זֶה לְאֲכַל. וְבָא לְבַיִת הַמְדָּרֵשׁ וְיִשֵּׁן, וְאַחַר כֵּךְ בָּא הַיְהוּדִי בְּפָנִים

ספורי מעשיות משנים קדמוניות

מעשה י' - מבערגיר ועני (7)

והיה הולך וסובב להגיע למדבר הנ"ל, והגיע לשם, אל המדבר הנ"ל.

בתוך כל הנ"ל עברו בין כף ובין כף כמה שנים, ונספם אצל הבחור הנ"ל שישב שם במדבר, ויבלה שם ימי חייו כפי מה שערך בדעתו חיות האדם בעולם הזה נחקר בדעתו, שטוב לבלות כאן מספר ימיו, וישב שם ואכל וכו' כנ"ל.

ועל הים היה רוצח. והרוצח שמע, שנמצא יפת תאר כזו בעולם, וחסב לתפסה, אף שהוא לא היה צריך אותה, כי היה סריס, אף חשק לתפסה כדי למכרה לאיזה מלך ויקח בעדה הון רב, והתחיל להשתדל בזה. והרוצח הוא מפקר, והפקיר עצמו: אם יפעל יפעל, ואם לאו לאו; ומה יפסיד? כי הוא מפקר כדרך הרוצח.

והלך הרוצח וקנה סחורות רבות מאד מאד רבוי מפלג מאד. גם עשה צפרים של זהב, והיו נעשים באמנות, שנדמה, שהם חיים מממש (נאטירלי). גם עשה שבילים של זהב,

אחר כך נתישב בדעתו הבחור הנ"ל: עד מתי יהיו משלחין אותו בכל פעם להלך יותר? על כן ישב עצמו, שהוא בעצמו יניח עצמו לילך לשם, אולי יפעל הוא. והיה הולך וסובב, עד שבא לשם ואמר, שהוא יש לו דבר וכו'.

ובא והגיד שירו ונתן עוד יותר ויותר סימנים מבהקים, והזכיר אותה, שלמד עמה בחדר אחד וכיוצא בזה, וספר לה הכל שהוא שלח המלכים הנ"ל ושטמן הפתב באילן וכל מה שעבר עליו אבל היא לא השגיחה כלל על זה. (ובודאי גם הראשונים המלכים הנ"ל אמרו איזה טעמים על מה שאין בידם הכתב)

ולהפיר אותו בודאי אי אפשר, כי כבר עבר זמן רב, ולא רצתה להשגיח עוד על סימנים כלל, עד שביאו לה הפתב, כי גם על הראשון סברה שזהו בודאי וכן על השני וכו', על כן לא רצתה וכו', כנ"ל.

ונתישב הבחור, שכאן אי אפשר לעשות שהיות כלל, ונתישב לשוב ולחזור למקומו, אל המדבר שהיה בו, ושם יבלה ימי חייו.

וְהָיוּ הַצִּפּוֹרִים עוֹמְדִים עַל הַשִּׁבְלִים, וְזֶה הָיָה בְּעֶצְמוֹ נִדְמָה לְחִדוּשׁ, שֶׁהַצִּפּוֹרִים עוֹמְדִים עַל שִׁבְלִים, וְאֵין הַשִּׁבְלִים נִשְׁבָּרִים, כִּי הָיוּ צִפּוֹרִים גְּדוֹלִים (עַל כֵּן הָיָה חִדוּשׁ).

גַּם עָשָׂה בְּתַחבּוּלוֹת שֶׁנִּדְמָה, שֶׁהֵם מְנַגְּנִים, וְאַחַת הָיְתָה מִכָּה וּמִקְשָׁקֶשֶׁת בְּלִשׁוֹנָה, (שְׁקוּרִין גִּיקְנֵאָקֵט), וְאַחַת הָיְתָה מְצַלְצֶלֶת בְּפִיָּה, (שְׁקוּרִין גִּישׁוּיִשְׁטִישִׁיט), וְאַחַת הָיְתָה מְזַמְרֶת

וְהַפֵּל הָיָה בְּתַחבּוּלוֹת, שֶׁהָיוּ בְּנֵי־אָדָם עוֹמְדִים שָׁם בְּתוֹךְ חֹדֶר, שֶׁהָיָה עַל הַסְּפִינָה מְאַחֲרֵי הַצִּפּוֹרִים, וְעָשׂוּ כָּל הַנַּ"ל אוֹתָן הַבְּנֵי־אָדָם, וְנִדְמָה, שֶׁהַצִּפּוֹרִים בְּעֶצְמָן מְנַגְּנִים, כִּי הָיוּ עֹשׂוּיִים עִם דְּרֹאטִין בְּאֲמָנוֹת, עַד שֶׁנִּדְמָה, שֶׁהֵם בְּעֶצְמָן עוֹשִׂין כָּל הַנַּ"ל.

וְנִסְעַ הַרוֹצֵחַ עִם כָּל הַנַּ"ל לְמִדְיָנָה, שֶׁהָיְתָה שָׁם בֵּת הַקִּיסָר הַנַּ"ל. וּבָא אֶל הָעִיר, שֶׁהָיְתָה שָׁם, וְעָמַד עִם סְפִינָתוֹ בַּיָּם, וְשָׁלַשׁל הָאֲנָקִירֶשׁ וְעַכְבָּה (שְׁקוּרִין גִּיאֲנָקִירֶט), וְנִדְמָה עֶצְמוֹ לְסוֹחֵר גְּדוֹל, וְהָיוּ נִכְנָסִים וּבָאִים שָׁם לְקִנּוֹת אֶצְלוֹ סְחוּרוֹת רַבּוֹת יְקָרוֹת. וְעָמַד שָׁם אֵיזָה זְמַן רַבֵּעַ שָׁנָה וְיֹתֵר וְהָיוּ נוֹשְׂאִים מִמֶּנּוּ סְחוּרוֹת יְפוֹת שֶׁקֵּנוּ אֶצְלוֹ.

וְחִשְׁקָה גַּם בֵּת הַקִּיסָר לְקִנּוֹת סְחוּרָה מִמֶּנּוּ, וְשָׁלַח אֵלָיו, שִׁישָׂא סְחוּרָה אֶצְלָה, וְשָׁלַח

לָהּ, שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ לָזֶה לְשֵׂאת סְחוּרָה לְבֵית הַקּוֹנָה אַף־עַל־פִּי שֶׁהִיא בֵּת הַקִּיסָר, וּמִי שֶׁצָּרִיךְ סְחוּרָה, יָבוֹא אֶצְלוֹ, וְלִסְוֹחֵר אֵין מִי שֶׁיִּכְרִיחַ אוֹתוֹ עַל זֶה.

וַיֵּשְׁבָה עֶצְמָה בֵּת הַקִּיסָר, שֶׁתִּלְךָ אֶצְלוֹ. וְדִרְכָּהּ הָיָה, כְּשֶׁהִלְכָה בְּשׂוּק, הָיְתָה תּוֹלָה מִכֶּסֶה עַל פָּנֶיהָ כְּדִי שֶׁלֹּא יִסְתַּכְּלוּ בָּהּ, כִּי יוֹכְלוּ בְּנֵי אָדָם לִפְלֹ וְכוּ' מִחֲמַת יְפִיָּה, כַּנַּ"ל, עַל כֵּן הָיְתָה מִכֶּסֶה פָּנֶיהָ, כַּנַּ"ל.

וְהִלְכָה בֵּת הַקִּיסָר וְכִסְתָּהּ אֶת פָּנֶיהָ וְלָקְחָה גַּם רְעוּתֶיהָ עִמָּהּ וְחֵיל, (שְׁקוּרִין וּוּאָף), הִלְךָ אַחֲרֶיהָ. וּבָאתָה אֶל הַסּוֹחֵר הַנַּ"ל (הַיָּנוּ הַרוֹצֵחַ, שֶׁנִּדְמָה לְסוֹחֵר) וְקִנְיָתָה שָׁם סְחוּרוֹת אֶצְלוֹ, וְהִלְכָה לָהּ. וְאָמַר לָהּ הַסּוֹחֵר. אִם תָּבוֹא עוֹד הַפַּעַם, אֲרָאָה לְךָ עוֹד דְּבָרִים יְפִים מְזֵה, שֶׁהֵם נִפְלְאִים מְאֹד; וְשָׁבָה לְבֵיתָהּ.

שׁוֹב פַּעַם אַחֲרַת בָּאתָה וְקִנְיָתָה וְהִלְכָה לָהּ. וְעָמַד שָׁם (הַרוֹצֵחַ הַזֶּה) אֵיזָה זְמַן; בְּתוֹךְ כֶּף נַעֲשִׂית (הַבֵּת קִיסָר הַנַּ"ל) רְגִילָה אֶצְלוֹ, נִכְנָסֶת וַיּוֹצֵאת

שאלות לחידודא

בחן 38א:

מעשה י' מבערגיר ועני' (7)

- בנהר
- בגבול
- בים
- ז. האם הרוצח הסכים לבוא למכור סחורתו לבת הקיסר?
 - הסכים לבוא אליה
 - לא הסכים לבוא אליה
 - הסכים רק בפעם הראשונה
- ח. מה אמר הסוחר (הרוצח) לבת הקיסר כשהיא הגיעה לקנות סחורה?
 - בפעם הבאה שתצאי לקנות סחורה אני אגיע אליך
 - אם תבואי עוד פעם אראה לך עוד דברים יפים מזה
 - אם תבואי עוד פעם אמכור לך בזול
- ט. כמה פעמים הגיע הבת קיסר להספינה?
 - פעמיים
 - עשרים פעם
 - היתה רגילה ליכנס ולצאת
- י. האם למדת את המעשה השבוע?
 - כן
 - לא
 - חלק

- א. כשהגיע בן הבערגיר בעצמו לבת הקיסר, האם היא הסכימה להשתדך עמו?
 - רצתה להשתדך עמו
 - לא רצתה להשגיח עוד על סימנים כלל, עד שיביאו לה הכתב
 - שאלה מאין ידעו השלושה מלכים הראשונים שהגיעו
- ב. לאן הלך בן הבערגיר אחר כך?
 - למדברות
 - למדבר שהיה בו מתחילה
 - נשאר במקומו
- ג. למה חשק הרוצח לתפוס את הבת קיסר?
 - כדי למכרה ויקח בעדה הון רב
 - כדי להשתדך עמה
 - כדי להרגה
- ד. איזה מין סוג ציפורים עשה הרוצח?
 - של זהב
 - של נחושת
 - של כסף
- ה. האידך היה נראה שהציפורים מנגנים בעצמן?
 - כי הם היו ציפורים אמיתיים ולמדו אותם לנגן
 - כי הם היו אנשים שמתחפשים לציפורים
 - בני אדם שעמדו בחדר מאחורי הצפרים עשו תחבולות שיהיה נראה שהצפרים מנגנים
- ו. היכן נעמד הרוצח עם ספינתו?

בעזמת המעשה

בהמשך המעשה: על מי עוד מוזכר שהוא "רוצח"? ובאיזה עוד מעשה מוזכר "רוצח"?

תשובות על המבחן של שבוע שעבר

על מי אמר רבינו במעשה זו - שאמר שקר?

על המלך השני "וְלֹהֲגִיד הָאֲמַת לֹא טוֹב לְפָנָיו, וְאָמַר שְׂאִינוּ יוֹדְעִי"